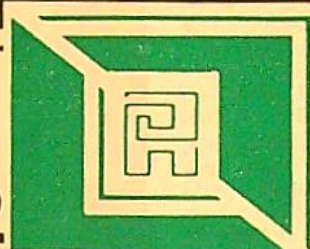

ZPRAVODAJ

41.

JIRÁSKOVA
HRONOVA

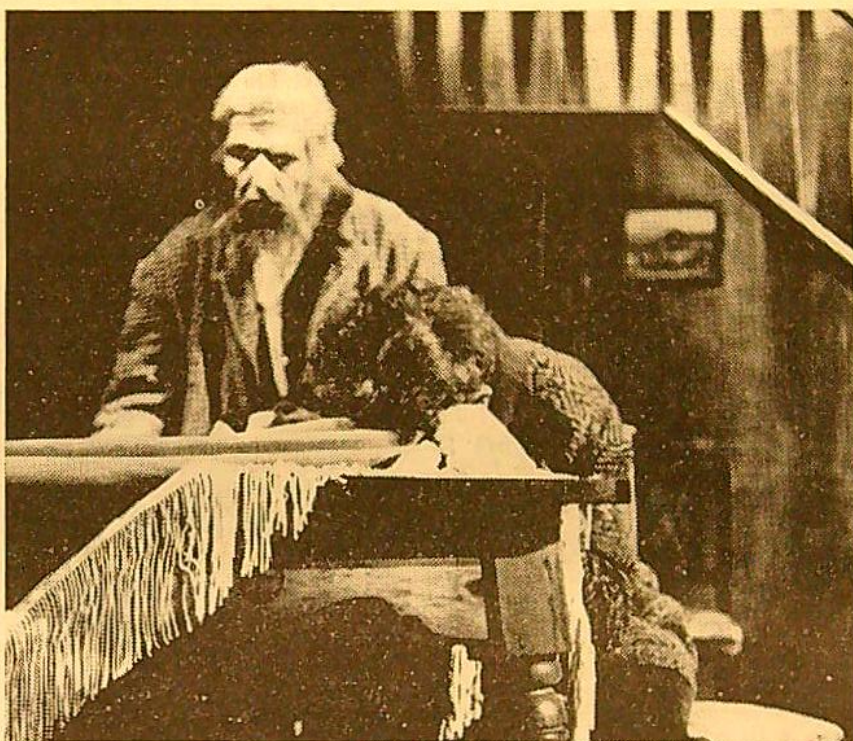
5.

STŘEDA 11. SRPNA 1971 • CENA 1 Kčs

Příštím Hronovům

Úterní odpoledne přineslo těm, kteří přišli do ZK MAJ na přednášku prof. dr. Klementiny Rektorisové, velmi silný zážitek, jehož obsah lze vyjádřit jen samostatným článkem.

Přednáška se uskutečnila v rámci Konference Kruhu přátel Jiráskova Hronova; výbor Kruhu pak seznámil přítomné s dosavadní činností i s perspektivními záměry své další činnosti práce, je jen jedna stránka vě- Východočeského KNV, inspektor pro kulturu s. František Rychtera a ředitel Krajského osvětového střediska s. Václav Vavroušek. Současná obtížnost spojení členů Kruhu během roku, vzhledem k velkým vzdálenostem jejich bydlišť, obtížnost v soustav- nosti práce, je jen jedna stránka vě- ci, druhá a podstatná je obsahová koncepce s dlouhodobými záměry vycházející ovšem ze současných potřeb socialistické společnosti, koncepce pomáhající svým podílem naplnit úkoly kulturní politiky v regionu kde se Jiráskův Hronov pravidelně koná. V diskusních příspěvcích totiž, v aplikaci na konkrétní proble- matiku, tato myšlenka zazněla. Ve (Pokračování na straně 3)

Maxim Gorkij - MĚŠTÁCI 1936

Vzpomíná MARIE KUBROVÁ, poslan- kyně a členka školské a kulturní ko- mise NVP.

Soubor, který nastudoval a uvedl Měšťáky, byl sestaven z nejlepších ochotnických herců ze spolků SDDOČ v Praze. Jak je všeobecně známo, představení Měšťáků dosáhlo pronikavého úspěchu. O tom hovoří přede- vším 56 repríz, konaných po celé re- publice. Byl vyjedнан i zájezd do Vidně, který se však zášahem česko- slovenských úřadů nemohl uskutečnit. Režii představení měl František Spit- zer, svazový režisér. Dovedl v nás vzbudit velké nadšení pro věc. Byl přísný, vyžadoval naprostou kázeň, které jsme se bez řeči podřizovali, protože jsme si byli vědomi jeho re- žisérských kvalit a zkušeností. Jako známý recitátor veršů Majakovského dbal především na čistotu a srozumí-

telnost slovního projevu. Pracovali jsme na hře s velkým zaujetím. Propadli jsme jí natolik a tak jsme se žili s postavami, že i v soukro- mém životě jsme byli Nílem, Tatá- nou, Letěrevem... Dodnes ještě, když se setkám s J. Panenkovou je pro mne Poljou, s. Štuncová Jelenou.

Po úspěšné pražské premiéře jsme se vydali na cesty a projeli jsme té- měř celou republiku. Ještě dnes mám v živé paměti zájezd do jižních Čech. Měli jsme hrát v Českých Budějovi- cích dopoledne v 10 hodin a večer již v Sedlčanech. Vyjeli jsme ráno s dobrou náladou a na čas. To jsme ovšem netušili, co nás čeká. U Be- nešova se začala vařit voda v chladi- či. Vyměnila se. Totéž se pak opako- valo ještě několikrát. Začali jsme ztrácet cenné minuty a Budějovice nás vítaly o hodině dvanácté. Z budovy divadla právě vycházeli lidé, čekající na představení vlastně již dvě hodi- ny. Když nás uviděli, vrátili se zpět.

V napjatém tichu zůstali v hledišti stát. Zatím co jsme se převlékali v šatně, režisér Spitzer šel před opo- nu omluvit náš pozdní příjezd. Když uviděl hrozivě mlčící dav, poprosil, aby si především sedli a vyličil pří- činu našeho zdržení. My jsme si řekli že uděláme vše, abychom si toto obe- censtvo získali. Hráli jsme jedno z nejlepších představení — celé, bez škrtů a vynechávání. Z boje o divá- kou přízeň jsme vyšli vítězně. Strhli jsme diváka k pozornému sledování děje a udrželi jsme si ho po celé tříhodinové představení. Neodešel ani jediný divák! Hra byla velmi hezká a s nadšením přijata.

Vzpomínek a zážitků by bylo mno- ho. Největšího ocenění naší práce se nam dostalo od prof. Zdeňka Nejed- lého, který ve své kritice porovnával naše představení Měšťáků s inscenací Národního divadla. Jeho kritika vy- zněla ve prospěch Měšťáků hraných souborem SDDOČ, který podle jeho slov svým elánem, nadšením a zauje- tím pro Gorkého hru převýšil pro- fesionalitu herců ND.

Rádky s otevřeným koncem

Bertolt Brecht: Pan Puntila a jeho sluha Matti

Divadlo Ostrava-Hrušov

Představení Brechta vždycky vyvolá přímou konfrontaci s Brechtem samotným, s celým jeho tvůrčím systémem i konfrontaci s politickým cílem a záměrem té které hry. Je nad možností stručného referátu vyjádřit tyto souvislosti v celé šíři. Brecht vede k přemýšlení, v situaci pracovního prostředí festivalu, k přemýšlení o možnostech Brechta dnes uvádět a když — tak s jakým politickým cílem. Puntila je jasně obrácen proti kapitalismu, svůj agitační záměr nezakrývá Brecht za formu lidové komedie. Hrušovské představení

jde po linii komedie, baví diváka, odevzdává mu Brechtovo slovo, avšak agitační záměr, proti komu a proti čemu hra jde dnes, v inscenaci jasně není. Toto konstatování nechce snížit hrušovskou práci a znevážit všechno to, co soubor dokázal předvést, uplatnit herecky, výtvarně i režijně. Souboru se více daří komediální linii, která také stojí v popředí zájmu režiséra, zatímco nejpodstatnější a nejzákladnější věc pro uvádění všech Brechtových her — onen známý racionalismus, všemu dominující, stojí stranou. Dramaturgické úpravy vedly k podstatnému zkrácení textu na únosnou dobu trvání představení. Padly mu však za oběť některé scény dodávající hře nové myšlenkové dimenze (např. Finské povídky) a tvořící pendanty scénám jiným. V hrušovské inscenaci se objevuje mnohost používaných prostředků jako přítěžující okolnost, zastavující cestu racionálnímu vidění skutečnosti v její nahotě, v jejím dialekticky pojínaném obraze. (Např. ve výpravě vazba fotomontáží, k smyslu celku není významově postžitelná a fotografie je jen jakousi ilustrací atd.). Herecké výkony v souboru nutno posuzovat relativně s hlediska ideálních typů, které text přímo vyžaduje. Typová neadekvátnost herců se stává do cesty proniknutí k podstatě Brechtova díla. Vede potom k zdůraznění jen vnější veselohernosti v situacích a v pojetí nadsázky postav. I z této strany lze dojít k úvodní myšlence — konkrétnosti, racionálnosti, jasněho politického cíle, které jednostranná herecká orientace stírá a netěží pak z epické základny hry všechny myšlenky s patřičnou silou a důrazem vůči představení se však pohybují ve vyšší úrovni, dotýkají-li se obecných problémů, v očích diváků i kritiků to soubor nikterak nesnižuje. (pp)

Po celý týden tradičního setkání divadelních amatérů probíhají kromě jednotlivých inscenací v Jiráskově divadle také mimodivadelní pořady, které zpestřují průběh přehlídky a poskytují větší míru výběru hronovskému publiku. Letos nabývají ještě jednoho zvláštního významu — v mnoha případech totiž nejsou doplněkem divadelního programu, ale stávají se vzhledem k dobrému výběru účinkujících souborů a hudebních těles středem zájmu určitého okruhu diváků. Není výjimkou, že při vystoupení dechových hudebních těles, citlivě upravených konferencí, asistovalo na dvě stovky posluchačů. Souborů mimodivadelních pořadů je také program kina ve Velkém Poříčí, které zařadilo filmy vztahující se k letošním kulturním výročím: Pozoruhodný sovětský dlouhý film, natočený podle románu F. M. Dostojevského Zločin a trest, filmovou adaptaci románu V. Vančury Markéta Lazarová a film k 120. výročí narození A. Jiráska, Z mého života. Návštěvníci Jiráskova Hronova si letos mohou opravdu vybrat a zdá se, že tento fakt nikterak nenarušuje jejich zájem o to, co se děje na jevišti Jiráskova divadla. (k)

Maxim Gorkij: Měšťáci

Jihomoravské divadlo Znojmo

Pavel Landovský: Hodinový hoteliér

Mikrofor Dista club Děčín

POZVÁNKA DO VYSOKÉHO

Již po dvě léta ožívá na podzim malé náměstí Vysokého nad Jizerou. V malém úhledném městě se dnes již tradičně scházejí divadelní ochotníci ze Semilky a Jičinka, aby zde načerpali nové vědomosti o divadelním umění. Letos se opět sejdou, ale v počtu daleko větším. Vysoké nad Jizerou se stane jevištěm nejlepších vesnických a zemědělských souborů z Čech a Moravy. Je symbolické, že Národní přehlídka vesnických souborů se uskuteční v kolébce vesnického ochotnického divadla. Letos tomu je právě 185 let co se vydal Jan Petruška, podučitel a písmák z Vysokého za svým bratrem do Prahy. 10. ledna 1786 byl v Nostickém divadle uvedeno české představení hry Václava Tháma Břetislav a Jitka. Setkalo se s nadšeným ohlasem u obecenstva a hlavně mezi vlastenci. Mezi diváky byl i Jan Petruška. Jeho láska k historii a touha vymáhat se z údelu chudého horského kantora, našla uplatnění v divadle. A právě tehdy vznikla myšlenka, aby něco podobného vytvořil ve Vysokém. V zápleti po návratu začal se svými žáky navštěvovat první světskou divadelní hru — obraz z národních pověstí Bruncvík. Po úspěchu prvního představení následovala další. Tak se stal rok 1786 mezníkem také v historii divadla ve Vysokém nad Jizerou, v Podkrkonoší a na českém venkově vůbec.

Divadlo ve Vysokém se mělo k světu. Petruškoví žáci, jejich odchovcí a přátelé zde vytvořili společnost herců, kteří často zájezdili i do okolních obcí. Divadlo se stalo láskou a pýchou horského městečka, projevem vlastenectví těch uvědomělejších a buditelem dosud spících. Plamen divadelního nadšení předáván z jedné generace na druhou nedal nikdy zahynout tradici vysokého divadla. A i v době fašistické okupace divadlo neumřelo. Katastr města byl sice okleštěn, jeho okolí odříznuto a připojeno k tak zvané Sudetské župě. Přesto během okupace ochotníci ve Vysokém sehráli na čtyřicet titulů divadelních her.

Všichni, kteří mají blízko k amatérskému divadlu, a zčásti se i národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou, přijdou mezi své, mezi stejné nadšence a navíc srdečně a upřímně lidi. Soubory, které se přehlídce zúčastní budou vystupovat denně v odpoledním a večerním představení. Na základě rozhodnutí odborné poroty budou souborům uděleny ceny jednotlivých pořadatelů. Se závěry a hodnocením poroty se účastníci přehlídky seznámí na jednotlivých seminářích, které budou navazovat na shlednutá představení. V předvečer přehlídky proběhne soutěž v přednesu hereckých monologů, Cyranův kord 1971. (peš)

OCHOTNÍCI MEZI SEBOU A TAKÉ SOBĚ

Ani letos neporuší Ústřední výbor SČDO hezkou pečovatelskou tradici o vystupující soubory na Jiráskově Hronově. Každému hrajícímu souboru na festivalu přidělí svého zástupce, který se zúčastňuje vítacího ceremoniálu na schodech divadelní budovy, besedy s patrony i rozloučení se souborem v obřadní síni MěstNV v Hronově.

Vybraní pečovatelé jsou většinou sami aktivní ochotníci, kteří dobře znají nejen obtížnost ochotnické prá-

ce, ale i radost z ní, z ocenění diváků a někdy i poroty. Všichni jsou členy ÚV SČDO a proto jsou jim známy existenční podmínky, ve kterých soubory pracují, postoje zřizovatelů i kulturních organizací v místech působení souborů. ÚV SČDO dodržel při přidělování svých zástupců zásadu, aby každý z nich buď z profesionálního, či amatérského zájmu inklinoval k orientaci souboru a měl blízko jak k problematice souboru, tak k jeho členům.

Příštím Hronovům

(Dokončení ze strany 1).

své podstatě jde o naplnění aktivity lidí s kulturními zájmy ve smyslu státní kulturní politiky, která chce využívat těchto aktivit v duchu potřeb socialistické kultury. Mluví se o potřebách dokumentace Jiráskových Hronovů, o realizaci publikace na seriozním badatelském základě, hodnotící v roce 1980 všech padesát Jiráskových Hronovů, o rozvíjení kontaktů českých a slovenských ochotníků, o rozvíjení těch hodnot minulosti, které mají pro socialistickou kulturu stále progresivní platnost. Otázky, které jsou zde uvedeny nejsou ovšem uzavřeny jen do okruhu KPJH, ale jsou závažnými úkoly kulturně-politické práce jako celku. Chceme se k některým z nich ještě do konce hronovského týdne vrátit. A patří tyto problémy nutně k příštím Hronovům nemají-li se Hronovy pak stát jen přehlídkou s omezeným rozsahem. Význam Jiráskových Hronovů poroste jediné tehdy bude-li každý z nich významným společenským krokem přinosem české amatérské kultury, dokáže-li zaujmout ono významné postavení, které měl v dobách počátků budování socialistického státu, kdy se stal opravdovou školou nového citění, myšlení a také zdrojem nové aktivity. (ša)

Najednou se mi hory zvedly v oči
a mival jsem v nich roviny a čas
lehounce zvlhěl až někde na obzoru.
Byla to asi zatoulaná báseň
anebo obočí starého Krakonoše,
kterému stačí úsměv k zákratu...

Jan Noha,
Pohled z Vysokého nad Jizerou

Než přijde podzim

K PROBLEMATICE II. NÁRODNÍ PŘEHLEDKY
VESNICKÝCH SOUBORŮ VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

Včera odpoledne navštívili redakci Zpravodaje dr. M. KYŠKA, předseda Svazu českých divadelních ochotníků, J. BROŽ, člen ÚV SČDO, J. KOUČEK, inspektor pro kulturu ONV Semily, P. PEŠEK a M. VOTRUBCOVÁ, odborní pracovníci Okresního kulturního střediska v Semilech, kteří z iniciativy semilského OKS chtěli informovat čtenáře Zpravodaje a návštěvníky 41. Jiráskova Hronova o tom, jak probíhají přípravy vysokého podzimního festivalu.

Z diskuse vyjímáme:

dr. KYŠKA: Loni byl uspořádán první festival vesnických souborů, který vlastně vznikl na základě myšlenky, že sice máme fórum na němž může soutěžit několik desítek úspěšných divadelních souborů, ale takové fórum, kde by mohli měřit své síly méně úspěšné divadelní soubory zatím nemáme. Soubory, které vzhledem ke specifickým podmínkám své práce a jejím výsledkům nemohou soutěžit o účast na Jiráskově Hronově, jsou souky. Z tohoto faktu jsme vyšli a na jeho základě se v loňském roce uskutečnila přehlídka v Žebráku, která měla velký úspěch a ohlas.

J. BROŽ: V tom jsme se shodli, respektive našli pochopení i v Ústředním domě lidové umělecké činnosti, který se už na loňské soutěži podílel tím, že na přehlídce v Žebráku udělil jednu z cen.

Dr. KYŠKA: Přehlídka by letos měla vypadat tak, že by se na její organizaci podílelo ministerstvo kultury, Česká rada odborových svazů, Rada českých družstevních rolníků spolu s Českým socialistickým svazem mládeže a SČDO, takže by se skutečně stala akcí celé České socialistické republiky. Když jsme uvažovali o místě kde by se přehlídka měla uskutečnit, jasně se nám rýsoval Žebrák odkud iniciativa vzešla. Chtěli jsme však podělit pořadatelskou oběť části republiky, to znamená Moravu. To se nám ovšem nepodařilo, tak jsme rádi uvažovali iniciativu soudruhá ze Semil, kteří se přihlásili k tomu, že by byli ochotni zvěřejnou přehlídku soutěže vesnických souborů vzít na sebe. Tento námět se skutečně realizoval, soudruzi v Semilech nám potom poskytl možnosti nebo podmínky za jakých by se přehlídka mohla uskutečnit a pak se už rozjela konkrétní spolupráce v tom, že byl vytvořen Přípravný výbor, který organizaci celé akce zajišťuje a mohu říci, že po odborné stránce zatím velmi dobře.

J. BROŽ: Myslím si, že ve Vysokém se na přehlídku skutečně dobře připravují a je výhodou, že uvažují o všech detailech. Dalším kladem je, že o ní bylo rozhodnuto dříve už v listopadu nebo v prosinci, že došlo k určitému finančnímu zajištění spolu s rozdělením organizační práce. My jsme loni v Žebráku skutečně improvizovali a byli jsme rádi, že celá akce byla tak úspěšná. Mohu říci, že jsme v Žebráku viděli ty soubory, mohu říci hodně úspěšné a viděli jsme tam samozřejmě i některé slabší. Mám za to, že všem přehlídka přinesla mnoho. Například jeden ze souborů, jehož členové byli k další práci skeptičtí (a mluvil jsem s nimi i letos na Hronově) dostal určitý impuls k lepší dramatické práci i k uvádění inscenací na jevišti. Členové souboru se vrátili a znovu začali pomáhat. Myslím si, že to je jeden z velkých přínosů soutěže i přehlídky...

Druhá národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů ČSR, která se uskuteční od 16. do 22. října ve Vysokém nad Jizerou je vyvrcholením soutěže těchto souborů, která se v tomto roce rozvíjela. Celá akce je zařazena do národního festivalu zájmové umělecké činnosti na počest 50. výročí vzniku KSČ. (r)

Diskuse • Diskuse • Diskuse

To vše způsobilo, že zdravotce, zasvěcené projevy a slova diků svazových pečovatelů při vystoupeních před soubory nebyly jen formální.

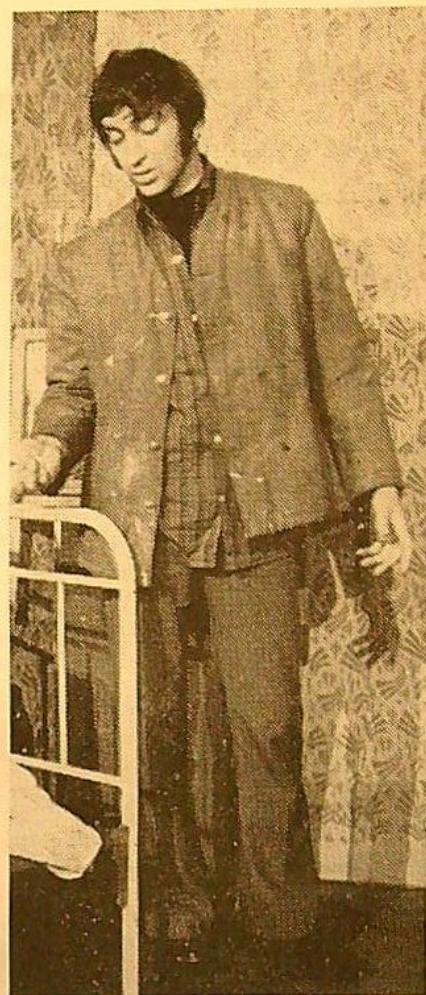
A na závěr tohoto malého zamyšlení už jen poděkování jim všem: Dr. Valové, M. Kneslové, Dr. M. Kyškov, J. Benešovi, L. Lhotovi, J. Brožovi, A. Stránskému, M. Etzlerovi, J. Doležalovi, protože i oni přispívají svým podílem k dobrému průběhu hronovského finále. (kam)

Jeden z názorů na kluby

Jsem zde po desáté, a nechci veřejně připomínat toto své osobní jubileum, ale chci říci, že mohu srovnat úroveň jednotlivých Hronových posledních let. Jde mi o vyplnění pracovního programu, který je každoročně velmi bohatý. Vážím si dobrých přednášek jako byla dr. Jana Čisáře, které přináší nám ochotníkům nové poznatky. Mohlo by jich být více, celý malý cyklus, v němž by se mohli vystřídat odborníci, kteří tu jsou a jistě by měli o čem před-

nášet. V Klubech se mi líbí, ale dotýkají se přímo jednotlivých představení a s úrovní představení roste nebo klesá úroveň klubů. Rádi bychom slyšeli nějaké širší kritické vystoupení, abychom na příkladu zajímavé inscenace viděli jak se kritika v praxi dělá. Jistě každý si hledá v Hronově to své, ale mimo rekreace a občasného povesezení ochotníka zajímá divadlo a chce si odtud co nejvíc odnést.

Josef Král

Jak žije Hronov mimo divadlo

V průběhu předcházejících Jiráskových Hronových se mezi ochotníky vžilo několik zásad, dodržovaných jako nepsané zákonitosti, které současně patřily k půvabům celostátního setkání. Člověk večer opouští divadlo s vědomím, že může odejít na určité místo, kde se setká se známými lidmi, že s nimi podiskutuje o některých problémech. Tímto místem bývala zpravidla Slávie, rezervovaná jen pro hosty hronovského festivalu.

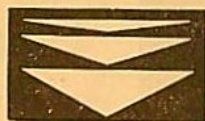
Dnešní situace je složitější, žádný podobný prostor pro ochotníky (kromě klubových místností atd.) nenajdete. Je možné, že i tato skutečnost ovlivňuje společenskou úroveň předhlídky. Než se známí a přátelé setkají uplyne často mnoho času vzájemným hledáním, které vyčerpává všechny možnosti jež poskytují zařízení Jednoty nebo RaJ návštěvníkům Jiráskova Hronova.

—li—

dnes a zítra

kam.

Středa 11. srpna

12.00 hod.	Rozloučení se souborem na MěstNV (DS z Ostravy-Hrušova)
16.30 hod.	M. Gorkij: Měšťáci - Jiráskovo div. P. Landovský: Hodinový hoteliér - Slávie
19.30 hod.	Uvítání italského divadelního souboru O. Calabresi z Maceraty
20.00 hod.	Večerní představení v Jiráskově divadle a ve Slávii
22.00 hod.	Divadélko na okraji, Praha A. Blok: Dvanáct - Jiráskovo divadlo

Čtvrtek 12. srpna - volný den

15.00 hod.	Markéta Lazahová Kino Velké Poříčí
16.30 hod.	Divadelní představení Jindřich IV - italský soubor
17.00 hod.	Koncert Koletovy dechové hudby ze Rtyně
19.30 hod.	Vítání souboru - Srojené divadelní souborv Plzeň
20.00 hod.	Večerní divadelní představení
20.30 hod.	Diapozitivy: Východočeský kraj - Osaka - pódium v parku
21.00 hod.	Taneční večer ve Slávii

MILÝM PŘEKVAPENÍM se pro nás stala zpráva uveřejněná v prvním čísle Zpravodaje, která informuje veřejnost o slavnosti odhalení prvního pomníku Mistra Aloise Jiráska v Mlázovicích. Slavnost pod Libínem je jistě důstojnou oslavou 120. výročí narození velkého českého spisovatele a dramatika. Těší nás, kteří jsme měli tu čest účinkovat na přehlídce amatérského divadla také ta skutečnost, že současně začínají vznikat hlubší kontakty mezi Mlázovickými a Hronovými.

jwk

Zítra v 16 hodin proběhne fotbalové utkání na stadionu proti benzinové čerpací stanici mezi AC Alpa proti jedenáctce hronovských ochotníků. Předzápas - členky ochotnických souborů z Čech a Moravy.

Omlouváme se čtenářům za několik tiskových chyb, které se nedopatřením objevily ve včerejším čísle Zpravodaje. K obrázku z inscenace Jiho-moravského divadla Znojmo se v tiskárně omylem dostal chybný text, který patří k jiné fotografii.

Představení pražského Divadélka na okraji, které bylo několikrát přeloženo na jiný termín, se definitivně uskuteční v Jiráskově divadle po skončení večerního představení hry M. Gorkého Měšťáci. Vstup je volný.

Zpravodaj 41. JH. Vydává Přípravný výbor 41. Jiráskova Hronova. Redakce Milan Marek, Petr Průša. Vytiskl VČT, provoz 13 Hronov. Cena výtisku 1,- Kčs.